

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 372/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta č. 5680/2B, Pezinok, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sa 3/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sa 3/2018 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave sa **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sa 3/2018 konal bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré mu **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **410,26 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 372/2022 z 23. júna 2022 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručенú ústavnému súdu 19. januára 2022, ktorou

sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sa 3/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie v sume 4 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou krajskému súdu 12. januára 2018 domáha preskúmania rozhodnutí generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne o priznaní starobného dôchodku, na základe výzvy krajského súdu z 10. júna 2021 konajúceho súdu 16. júna 2021 oznámil, že s jeho návrhom na rozhodnutie veci bez nariadenia súdneho pojednávania nesúhlasí, avšak aj napriek tomu krajský súd nevykonal žiadne súdne pojednávanie a v napadnutom konaní tak nie je ani po viac ako štyroch rokoch od podania žaloby právoplatne rozhodnuté.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

3. Krajský súd vo svojom vyjadrení odkázal na stanovisko zákonnej sudkyne, ktorá okrem chronológie priebehu napadnutého konania poukázala na zmeny v osobe zákonného sudcu s tým, že na základe dodatku č. 7 k rozvrhu práce krajského súdu súdny spis prezvala 20. júna 2022. Predseda krajského súdu poukázal na práceneschopnosť predchádzajúcej sudkyne (od 4. marca 2019 do 13. júna 2022, pozn.), ako aj na spoločenskú situáciu spôsobenú ochorením COVID-19.

II.2. Replika sťažovateľa:

4. Sťažovateľ bez uvedenia konkrétnych skutočností len stručne konštatoval, že sa pridrižiava svojej ústavnej sťažnosti a s obsahom vyjadrenia krajského súdu sa nestotožňuje.

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [obdobne čl. 38 ods. 2 listiny (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.)] je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným

rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložité, pretože žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne sú bežnou súčasťou rozhodovacej agendy správnych súdov (m. m. III. ÚS 156/2019, IV. ÚS 134/2019). V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania.

9. Podiel na nepriaznivom stave vybavovania dotknutej veci má však samotný krajský súd, ktorý v počiatočnej fáze napadnutého konania realizoval len nevyhnutné úkony spojené s podaním žaloby sťažovateľa v zmysle § 105 ods. 2 písm. a) a c) a § 106 Správneho súdneho poriadku, a po vrátení administratívneho spisu Sociálnej poisťovni (prípís krajského súdu z 28. novembra 2018, pozn.) zostal po dobu viac ako dva a pol roka bezdôvodne nečinný, a to až do 10. júna 2021, keď sťažovateľa vyzval na vyjadrenie, či súhlasí s rozhodnutím bez nariadenia súdneho pojednávania. Napriek tomu, že sťažovateľ s navrhnutým postupom nesúhlasil (bližšie bod 2 tohto nálezu, pozn.), krajský súd v prejednávanej veci súdne pojednávanie nenariadil a ani meritórne nerozhodol.

10. Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že v napadnutom konaní došlo k opakovanej zmene (4. decembra 2018, 4. marca 2019, 13. júna 2022, 20. júna 2022, pozn.) zákonného sudcu, s čím sa síce prirodzene spája nutnosť naštudovania veci novým sudcom, *vice versa* ústavný súd konštatuje, že viacnásobná zmena osoby zákonného sudcu v súdnom konaní nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (m. m. I. ÚS 508/2015, I. ÚS 527/2015, I. ÚS 343/2021).

11. V konklúzii predneseného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľa. Keďže napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov (body 1 a 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

12. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť krajského súdu, uložený príkaz konať bez zbytočných prietahov, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, majúce na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľovi primerané

finančné zadosťučinenie v sume 1 500 eur a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (body 3 a 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

13. Sťažovateľ, resp. jeho právna zástupkyňa si nesprávne vyčíslili požadovanú náhradu trov konania. Ústavný súd preto vychádzal z obsahu sťažnostného spisu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 251 a nasl. CSP) a sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 193,50 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 11,63 eur, t. j. spolu 410,26 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Náhradu za repliku sťažovateľovi nepriznal, pretože obsah doručeného stanoviska nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. októbra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu